Stev. 181 V Trstu, v soboto 6. julija 1918 Letnik XLIII.

zhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti". — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 40·—, pol leta K 20·—, tri mesece K 10·—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8·—, pol leta K 4·—.
Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

EDINOST

Posamezne številke zastarele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, grabila, oglasi denarnih zavodov mm po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 2.—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilnični račun št. 841.652.
Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

Podpisujte 8. vojno posojilo!

Politična in gospodarska preudarnost je napotila tržaško prebivalstvo, da se je živahno udeleževalo vseh vojnih posojil, ker si je vsak posameznik jasno svest, da so koristi Trsta neločljivo zvezane z usodo vsevkupne avstrijske države in da zato finančna okrepitev države, ki je potrebna za dokončanje vojne, pomenja tudi za vsakega tržaškega občana najizdatnejšo samoobrambo.

Kdor državo finančno ojačuje, ščiti tako tudi najbolje svoje zasebno imetje, ker je trajno vrednost tvoreče in vrednost ohranjujoče elemente vendarle najti edino le v močni, gospodarski zdravi državi. S tega vidika tvori podpis vojnega posojila nekako zavarovanje lastnega imetja po izredno prospešnih pogojih.

Zato sem prepričan, da se bo tržaško prebivalstvo, ki se je s svojo udeležbo pri prejšnjih vojnih posojilih najhvalevredneje odlikovalo vkljub vsem težavam, izpolnjujoč svojo dolžnost napram domovini in umevajoč svojo lastno korist, tudi tokrat, kar najvneteje udeleževalo vojnega posojila, in pozivam s polnim zaupanjem ponovno vse, da nai ne puste, da bi do 17. julija 1918 podaljšani podpisovalni rok minil neizkoriščeno.

Dr. baron Fries - Skene l. r.,
c. kr. namestnik.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 5. (Kor.) Uradno se razglaša:

Boji na izlivnem otoku Plave so se nadaljevali tudi včeraj brez prestanka. Obojestransko zastavljene sile si drže ravnovesje. Močni italijanski napadi na naše južno krilo so bili popravljeni s protisunkom. Pri Chiesa nuova je znani šlezijski pešpolk št. 1 z naglim nastopom zopet pregnal Italijane iz naših postojank.

Med Plavo in Brento nadaljuje sovražnik svoje poizkuse, da bi zopet osvojil naše dne 15. junija osvojene postojanke, z žilavostjo. Njegov glavni sunek je bil naperjen včeraj proti ozemlju Monte Solarola. Notri v naše jarke zanešeni napad je dovedel do srditih bojev iz bližine, tekom katerih je bil velik del sovražnih čet uničen, ostanek pa pognan nazaj. Podpirani krepko od graške baterije št. 1 in krakovske poljske artiljerijske brigade št. 55, so se, nahajajoč se že tri tedne neprestano v boju, odlikovali zopet prav posebno Slezijci bataljona II/120 in Bošnjaki 4. polka. Izgube sovražnika so izredno težke.

Na planoti Sedmih občin in na tirolski fronti živahno topovsko delovanje.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 5. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Ruprehta: Vzhodno Yperna so bili odbiti močnejši sunki sovražnika. Na obeh straneh Somme so sledili včeraj zjutraj močnemu angleškemu streljanju pehotni napadi sovražnika. Na severnem bregu reke so se krvavo razbili pred našimi črtami. Južno Somme je vdrl sovražnik v vas in gozd Hamel. Na višini vzhodno Hamela so bili sovražni sunki izjalovljeni z našim protinapadom. Vzhodno Villers Bretonneuxa smo vrgli sovražnika v njegovo izhodno postojanko. Zvečer je oživelo bojno delovanje skoro na vsej fronti armadne skupine in je bilo stopnjevano tudi ponoči, zlasti v včerajšnjem bojnem odseku. — Armada nemškega cesarjeviča: Zvišano bojno delovanje na zapadnem bregu Avre in na obeh straneh Aisne.

Poročnik Wenckhoff je izvojeval 35., Thuy 24. letalsko zmago.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 3. (Kor.) Ob gornjem toku Skumbija so se približevale sovražne stotnije našim predpostojankam južno vasi Homčan, a so bile pregnane. Zapadno Dobrega polja, južno Hume in pri Alčak Mahle je bilo obojestransko topovsko delovanje od časa do časa precej srdito. Vzhodno Vardarja smo razpršili močen angleški poizvedovalni oddelek. Južno Gjevgjelije so uničile naše baterije neko veliko sovražno municijsko skladišče. V dolinah Vardarja in Strume živahno obojestransko letalsko delovanje.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

4. julija. — V obalnem pasu smo nadaljevali metodično uničevanje številnih v hišah skritih gnezd strojnic in drugih ovir in pridobili severno Cavazuccherine zopet na prostoru. 223 ujetnikov, med njimi 7 oficirjev in par strojnic je ostalo v naših rokah, dalje bogat materijal vojnega orodja v Cavallo del Brenta. Razširili in izboljšali smo osvojene postojanke v San Lorenzu (severozapadno Grappe) in na Monte Cornone (Sasso Rosso). Na asiaški planoti so angleški in francoski oddelki vdrli v sovražne jarke pri Canove in Bertigo in ujeli več mož. V obeh zadnjih dneh so zmetala od zavezniških letal podpirana italijanska letalska brodovja okoli 18.000 kg bomb na sovražna železniška križišča in središča ob dolnji Piavi. Čete in prevozi so bili iz neznatne višine obstreljevani s strojnicami. Eden naših zrakoplovov je z dobrim uspehom obstreljeval sovražno železniško križišče v dolini Sugane.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 5. (Kor.) V severnih vodah so potopili naši podvodniki zopet 15.500 ton.

IZ VELIKE RUSIJE.

Neresnične vesti o izkrcanju Japoncev v Vladivostoku.

BEROLIN, 5. (Kor.) Ukrajinski tiskovni urad v Lausannu je dne 1. julija poročal iz Kijeva, da so bile japonske čete pod poveljstvom generala Kata izkrcane v Vladivostoku v svrho, da pomagajo Čeho-Slovakom in da je bil veliki knez Mihajlo Aleksandrovič imenovan za carja in da koraka proti Moskvi. (Kakor je izvedel Wolffov urad s pristojne strani, je to poročilo popolnoma izmišljeno.)

Ententa in Rusija.

STOCKHOLM, 4. (Kor.) Glasom petrograjskega brz. urada pravi glasilo ruske sovjetske vlade »Izvestja« o namerah entente napram Rusiji sledeče: Vse, kar so ukrenili zavezniki, gre le za tem, da bi se zapletla Rusija v novo vojno. Povzročitelji te aventure zamorejo doseči, da bodo naleteli pri udejstvovanju njihovih načrtov na obupen odpor revolucijonarne Rusije. Vlada je trdno prepričana, da bodo v slučaju nevarnosti stopili v revolucijonarne legije ne samo milijoni vojakov in kmetov, ampak tudi masa sedanjih nasprotnikov, ki ne bodo nikdar dovolili, da bi bila zapletena Rusija v novo vojno. Zaveznikom je jako dobro znano, da bi celo v slučaju, ako bi si pridobili pomoč gotovih brezvestnih elementov v boju proti sovjetom, izzvali le veliko državljansko vojno, ki bi divjala po vsej Rusiji. Na ta način se le oddaljujejo od svojega cilja, ker nudijo Nemcem priliko, da razširijo svoje osvojitve na vzhodu. Morda je prepozno, da bi jih opozarjali na nevarnosti te politike. Edina, za oba dela koristna politika je ona, ki vodi k priznanju oblasti sovjetov in gospodarskemu razvoju revolucijonarne Rusije. Vsaka druga politika ne bi bila samo zločinska, ampak tudi nepravilna.

Ratifikacija miru z Rusijo.

DUNAJ, 5. (Kor.) Dne 4. julija je bila izvršena v Berolinu izmena ratifikacijskih listin k mirovni pogodbi med Avstro-Ogrsko in rusko sovjetsko republiko. Izmeno sta izvršila avstro-ogrski poslaniški svetnik grof Larrisch v Berolinu in zastopnik ruske sovjetske republike Joffe. Glede izmene ratifikacijskih listin je bil sestavljen protokol.

Izpraznitev Pariza.

ŽENEVA, 5. (Izv.) »Times« poročajo, da se bo v par dneh pričelo oficijelno izpraznjevanje Pariza.

Ameriška vojna sila.

WASHINGTON, 5. (Izv.) Vojni minister Baker je naznanil, da je izvežbanih dosedaj 100.000 oficirjev in nad 2 milijona vojakov, dočim je bilo l. 1916 izvežbanih le 9500 oficirjev in 220.000 vojakov.

Medzavezniški vojni svet.

RIM, 4. (Kor.) Agenzia Stefani poroča: Ministrski predsednik Orlando in zunanji minister Sonnino sta prispela včeraj v Versailles, da se udeležita medzavezniškega vojnega sveta.

Angleške izjave proti Nemčiji.

LONDON, 5. (Kor.) V dolnji zbornici je izjavil lord Cecil, da bi ne smatral za koristno, če bi se storili kaki koraki na nedoločno in nepreprečevalno izjavo Kühlmannovo o nemških vojnih ciljih. Naši vojni cilji so dobro znani, toda mi čakamo zaman jasnega sporočila svojih sovražnikov.

LONDON, 5. (Kor.) Na zborovanju, ki se je vršilo v proslavo obletnice amerikanske neodvisnosti, je govoril municijski minister Churchil in je dejal, da se mora poraziti Nemčija, tako da bo vedela, da je poražena. Toda nemški narod mora vedeti, da mi sami zase ne zahtevamo nikakršnih temeljnih naravnih pravic, ki bi jih ne bili pripravljeni zagotoviti tudi njemu. Danes hočemo Ameriki zagotoviti svoje zvesto tovarištvo. Nikakega kompromisa v naših glavnih ciljih, nikakršnega miru brez zmage, nikakršnih dogovorov brez obžalovanja krivice. — Admiral Sims je izjavil, da bo vojna trajala tako dolgo, da bo Nemčija popolnoma poražena.

Demisija nizozemskega kabineta.

HAAG, 4. (Kor.) Kraljica je sprejela demisijsko prošnjo ministrstva in naročila ministrom, naj začasno opravljajo dalje tekoče posle.

AMSTERDAM, 4. (Kor.) Volitve se niso končale s pričakovanim uspehom konservativno-klerikalne večine. Katoliška stranka je dospela sicer od 25 na 30 in antirevolucijonarna od 11 na 13 sedežev. Konservativne klerikalne stranke, katoliki, antirevolucijonarji in krščansko-socijalna stranka so dobili le 50 sedežev. Odločilen poraz pomeni volilni izid za obe liberalni stranki, ki ste bili glavna opora ministrstva Cort van der Linden. Liberalni unijonisti in liberalci so imeli 31 sedežev, dočim jih imajo sedaj le preko 10. Socijalisti bodo imeli 7 poslancev več, skupno 22.

NOVI SULTAN MEHMED VI.

Še o smrti Mohameda V.

CARIGRAD, 4. (Kor.) Zdravniško poročilo o bolezni sultana in njegovi smrti pravi: Pri umrlem sultanu so se pojavile pred enim tednom lahke motitve prebavljalnega aparata, pri čemer je nastopala mrzlica, ki je postajala vedno hujša. Narastla je končno na 39'5, nakar je sultan ob 7 zjutraj 3. julija umrl.

Novi sultan Mehmed VI.

CARIGRAD, 4. (Kor.) Nastop prestola novega sultana Mehmed VI., dosedanjega dednega princa Mahida Eddina, je bil izvršen danes ob 10 dopoldne z velikimi svečanostmi v palači Top Kapu. Novi prestolonaslednik Abdul Nedšjed, cesarski princi, veliki vezir, kedive, šejh ul islam, predsednika senata in zbornice s senatorji in poslanci, ministri, svaki sultana, štabni oficirji, člani glavnega odbora za edinost in napredek, uleme in načelniki nemohamedanskih verskih občin, državni podtajniki, začasni carigrajski vali, mestni prefekt, načelniki in člani važnih korporacij, otomanski ravnatelji finančnih in trgovinskih zavodov, zastopniki javnih dobrodelnih naprav, končno zastopniki časopisja, vsi v slavnostnih oblekah, so prisostvovali slavnostnemu činu. — V smislu irada novega sultana so bili zemski ostanki sultana Mehmeda V. prepeljani v palačo Top Kapu, kjer so se vršili najprej običajni obredi. Ob 11 dopoldne se je pričela uradna žalna slovesnost, ki so ji prisostvovali vsi gori navedeni dostojanstveniki in funkcijonarji, diplomatični zbor zveznih in nevtralnih držav in vsi zunanji oficirji, ki so v turški službi. Truplo pokojnega sultana je bilo pokopano na pokopališču v Eyubi v mavzoleju, ki si ga je zgradil umrli sultan.

CARIGRAD, 4. (Kor.) Poseben irade sultana potrjuje velikega vezirja Talaat pašo in šejh ul islama Muso Kiasim efendija na dosedanjih mestih.

RAJHSTAG.

BEROLIN, 4. (Kor.) Potem ko se je predsednik v toplih besedah spominjal umrlega sultana, se je nadaljevalo tretje čitanje proračuna in drugo čitanje mirovne pogodbe z Romunijo. Posl. Nosko (soc.) je izjavil, da bo njegova stranka glasovala za pogodbe. Posl. Alters (nem. frakc.) smatra, da je bilo prizanašanje Romuniji neumestno. Posl. dr. Cohn (neod. soc.) je odklanjal predlogo in zahteval sporazumen mir. Državni tajnik dr. Kühlmann je izjavil na neko pripombo posl. Cohna, da tvori vprašanje zasedenja Krima in Sevastopola trenotno predmet izmene misli s sovjetsko vlado v Moskvi. Upa, da se bodo pričela v kratkem pogajanja na širši podlagi. Iz dejstva, da se bo govorilo tudi o demarkacijski črti, zamore uvideti predgovornik, da obstoja pri vseh nemških faktorjih volja, da se rešijo vprašanja mirnim potom. Končno je naglašal dr. Kühlmann z ozirom na neko pripombo predgovornika, da indijska vojna nikakor ne tvori dela nemške uradne politike. Mirovne pogodbe so bile sprejete v drugem in tretjem čitanju proti glasovom neodvisnih soc. in je bil odobren proračun zunanjega in notranjega urada. Po raznih pripombah različnih govornikov se je odgodila zbornica na jutri popoldne.

Pred sestankom parlamenta.

Skupna seja Čehov in Jugoslovanov.

DUNAJ, 5. (Izv.) Parlamentarna komisija Jugoslovanskega kluba se sestane v pondeljek, dne 15. julija, ob 3 popoldne. Ob 5 popoldne se bo vršila plenarna seja in nato posvetovanje skupnega akcijskega odbora Čehov in Jugoslovanov.

Nemški nacijonalci in dogodki v Italiji.

DUNAJ, 5. (Izv.) Poslanec dr. Waldner se je zglasil danes pri vojnem ministru in mu naznanil, da bodo nemški nacijonalci vložili interpelacijo o dogodkih v Italiji.

Neresnične vesti o Seidlerjevi demisiji.

DUNAJ, 5. (Izv.) Vesti, da se je ministrski predsednik dr. Seidler odločil, da odstopi še pred sestankom državnega zbora, ker ne more premagati političnih težkoč, so popolnoma neresnične.

Zapuščina nadvojvode Frana Ferdinanda.

II.

Pisec spominskega spisa povodom štiriletnice smrti nadvojvode-prestolonaslednika Frana Ferdinanda je bil vsekako v bližjih stikih če že ne z nadvojvodo samim, pa vsaj z njegovo najtesnejo okolico. Soditi smemo torej, da je bil poučen o mišljenju in nazorih pokojnika o potrebah in poslanstvu monarhije kot narodnostne države; da je poučen, kako je Fran Ferdinand dobro proučil narodnostno strukturo te države ter da si je iz dobljenega rezultata ustvaril svojo sodbo, ki se, kakor vidimo, izrazito razlikuje od tistega tradicijonalnega krivega pojmovanja dosedanjih državnikov. Njegovi načrti, kakor jih riše pisec, se torej daleč in odločno oddaljujejo od starih, tradicijonelnih in za interese države tako nesrečno zgrešenih poti dosedanje državne politike.

Bil je pokojni nadvojvoda — in to pomenja veliko, skoro bi rekli, da je senzacijonelno, ker doslej pogrešano v tej državi — zares izrazita, samostojna politična individuvalnost. Glava, ki je znala sama misliti, ki si ni puščala ničesar sugerirati po kakršnih-koli vplivih, ki si je znala marveč na rezultatu svojega proučevanja ustvarjati svojo sodbo. In na koncu konca je bilo v Franu Ferdinandu energije in odločnosti za izvedbo tega, kar se mu je zdelo potrebno, pravično in koristno za blaginjo monarhije in nje bodočnost. Ni bil oblagodarjen le z darom bistrega vida, prodirajočega v državne probleme, zahtevajoče rešitve, ampak tudi z odločnostjo za uveljavljenje tega, kar hoče.

Ti svojstvi ste v visoki meri dičili osebnost pokojnega prestolonaslednika, da so mogli narodi pričakovati od njega velikih činov za svojo bodočnost in preporod in pomlajenje države. Tej sodbi ne škoduje nič, če vendar konstatujemo odkrito, da označeni načrti ne odgovarjajo več povsem sedanjemu položaju, kakor so ga dozoreli dogodki te vojne, evoluciji, ki se je izvršila v narodih te države, zahtevam, ki jih stavljajo le-ti za rešitev avstrijskega problema. Bistro oko pokojnikovo, njegov v globine prodirajoči duh je videl, da pot do resničnega preporoda monarhije je edino-le v zadovoljitvi doslej zapostavljenih narodov brez ozira na stare zgodovinske deželne meje in brez ozira na meje, ki ločujejo obe državni polovici monarhije: pred očmi so mu bili narodi v tej in v ogrski polovici. **Na mesto dualističnega ustroja je hotel postaviti trialističnega.** K sedanji avstrijski in ogrski državni tvorbi je hotel dodati še jugoslovansko. Tu pa nastajajo verzeli, o katerih nič ne govore načrti, kako naj bi se izpolnile. Združile naj bi se Dalmacija, Bosna-Hercegovina in Hrvatska v samostojno tvorbo. **Kaka naj bi bila potem usoda istrskih Hrvatov, Slovencev, Slovakov in drugih narodnosti, ki bi ostale pod oblastjo Madjarov?** In izlasti o Slovakih trdi spominski spis, da so bili nadvojvodi posebno na srcu, da je poznal njihov obupni položaj, njihovo trpljenje in vnebo kričeče krivice, ki se jim godijo!! Po trialističnem ustroju bi Slovaki ostali v dosedanjem položaju, kajti pisec ne govori nič o kakem načrtu, kako bi se Madjari sklonili k drugačnemu postopanju s Slovaki, k pravičnosti, ki bi tudi temu plemenu-trpinu in njegovim sotrpinom na Ogrskem privolila samosvoj narodni razvoj na podlagi samoodločbe?!

To so verzeli, ki jih načrti puščajo odprte. Razumljivo je to. Pisec sam konstatuje, da si je bil nadvojvoda Fran Ferdinand že dolgo **pred vojno** na jasnem, da je slovanski problem neizmerne važnosti za državo ter da zahteva hitre rešitve. Svoje načrte je torej snoval pred vojno. Ta pa je **prinesla** tolika presenečenja. Tako tudi **za te** načrte. Prinesla je spremembe v spoznavanju narodov, **česa jim treba, da jim bo bodočnost zasigurana; v spoznavanju zahtev, ki jih smejo staviti do monarhije!** Dogodki in ves razvoj stvari so nekako prehiteli načrte Frana Ferdinanda. **Ideja trializma nam ne zadošča!**

Prišle so **majniške deklaracije**, ki vsebujejo naš program, naše postulate. Jugoslovanska deklaracija zahteva ujedinjenje vseh delov troimenega našega naroda brez ozira na deželne meje, in na one, ki ločujejo našo polovico od Ogrske, oziroma od Hrvatske. Češka deklaracija pa zahteva priklopitev najsorodnejih Slovakov k češki državi. Naš postulat odklanja torej tako dualistični kakor trialistični ustroj države in zahteva **federativne uredbe, zveze svobodnih narodov v svojih samostojnih tvorbah v okvirju monarhije!** Po takem preustrojstvu bi tudi upadla neopravičena in umetno vzdrževana premoč madjarstva. S tem bi se izpremenil in zboljšal položaj vseh narodnosti na Ogrskem, kar bi bilo v neizmerno korist in srečo za vso monarhijo.

S temi izpremembami in evolucijami bi gotovo — da je še živ — računal tudi pokojni nadvojvoda s svojim bistrim državniškim vidom, in ob svojih plemenitih namenih in bi gotovo primerno revidiral svoje načrte.

Kraj vsega tega pa ostaja opis načrtov nadvojvode za nas klasičen, dragocen dokument, porazno orožje, s katerim moremo maliniti po naših nasprotnikih, obrekovalcih in obtoževalcih. Ti načrti so prava kronska priča, koliko krivico nam delajo, kako perfidne, da, zločinske so njihove denuncijacije, češ, da so naše zahteve v pogubo monarhije, da hočemo tej izpodkopati temelje, da so — veleizdajalske. Veleizdajalci smo, ker smo nasprotniki dualističnega ustroja monarhije. Fran Ferdinand pa tudi ni **umeval ravnotežja narodnih sil** — tako zatrja naš avtor — **tako, kakor je je ustvaril dualizem**, ni ga razumeval tako, da bi morali biti Slovani trpeči del! Respektiral je sicer dualizem; **ni mu pa veljal kot zadnja forma notranje strukture monarhije!** Pripuščal je torej možnost in potrebo, da se ustroj monarhije izpremeni, da se torej dualizem — odpravi! Mi pa naj bi bili veleizdajalci, ker zahtevamo odpravo dualističnega ustroja!! — Čehi so veleizdajalci, ker zahtevajo priklopitev Slovakov k svoji državi. Ali je bil tudi nadvojvoda Fran Ferdinand veleizdajalec, ker je imel v svojih načrtih, da se Slovaki rešijo iz jarma, v katerem ječe in ki jim ne dovoljuje niti svobodnega diha! Pokojnemu prestolonasledniku ni bil dualistični ustroj nikak noli me tangere in imel je v svojih računih eventualnost izpremembe tega ustroja.... Čehi in Jugoslovani smo pa veleizdajalci, ker ne priznavamo, da je ta ustroj na korist monarhije in nje narodov! Pokojni nadvojvoda je zaželel ujedinjenje Jugoslovanov, ker bi to služilo politiki monarhije na slovanskem Vzhodu. Mi pa smo veleizdajalci, ker zahtevamo — ujedinjenje!

Naša stremljenja koincidirajo z načrti pokojnega prestolonaslednika. Le perfidija, le zloba, le sovraštvo, le samogoltnost morejo torej ta stremljenja označati za veleizdajalska. Sploh pa more stremljenja po uresničenju političnih idej sama na sebi le kretén, ali pa zlobnež označati za izdajalska, dokler so sredstva, ki se jih borilec poslužuje, dopuščena, zakonita, torej ne izdajalska. **Mi pa se borimo z dopuščenimi, legitimnimi sredstvi za uresničenje svojih idealov, svojih postulatov, ker smatramo, da po tej edini poti, nam more priti zagotovitev našega življenja.**

Veliki cilj nadvojvode je bil: mirno medsebojno življenje in snovanje **zadovoljenih** narodov. To hočemo tudi mi in nič drugega! V zadovoljenju in pomirjenju narodov je videl edino možno srečno rešitev avstrijskega problema. Tako sodimo tudi mi. Zato so načrti Frana Ferdinanda, kakor jih opisuje avtor, za nas dragocen in klasičen dokument in politična zapuščina pok. nadvojvode kronska priča proti našim nasprotnikom. Mi nismo veleizdajalci, pač pa so naši obrekovalci — sovražniki srečneje bodočnosti monarhije!

Razne politične vesti.

Italijani in avstrijski Slovani. Iz Lugana se poroča: Iz uvodnih člankov vodilnih italijanskih listov izhaja vedno jasneje, da se Italijani ne čutijo dovolj močni, da bi z lastno silo uničili Avstrijo. Sedaj stavijo vse upanje v slovansko pomoč v monarhiji in osvobojene ujetnike iz Rusije. Angleška hoče slovanski upor podpirati z vsemi sredstvi.

Šusteršičeve baharije in slepomišenja. Cujte ljudje božji, ali primite se obenem za kako stolico ali mizo, da ne padete vznak od začudenja, ali pa — gnusa nad tako pokvarjenostjo, ki skuša zatemnevati najjasnejo resnico! Zalotili smo jo v Šusteršičevem novem glasilu »Novice«. Cujte torej smisel baharije in potvarjanja. Šusteršič je nekak politični gigant; podpisal je našo majniško deklaracijo. Njegovi nasprotniki pa so vse pokvarili, **kajti »spravili so nas ob sadove jugoslovanske deklaracije«.** Ali je to — logika! Po mnenju Šusteršičevega glasila je tisti pravi junak, ki je deklaracijo le podpisal in jo potem zatajuje in gre na roko sovražnikom uje uresničenja! Tisti pa, ki se zvesto, brez strahu in brez vsakršnih ozirov bore za nje uresničenje, tisti kvarijo, kar je Šusteršič napravil, in so spravili slovenski narod ob sadove deklaracije!! Čitatelji: ali se vam ne vrti v glavi ob taki logiki in taki argumentaciji? Seveda skušajo »Novice« tolmačiti tako politiko nezvestobe in zavratnosti, češ: »Deklaracijski program je ostal, **a norec je, kdor se postavlja v politiki na stališče: vse ali nič!«** Kdo ne razumo takega junaštva: Šusteršič podpisuje tudi najdalekosežneje programe, dokler ni nevarnosti in se nič ne rizkira; čim pa bi se trebalo boriti zanje, žrtvovati, rizkirati zamero v mogočnih krogih, in morda tudi svojo pozicijo, čitaj: svojo osebno korist: o potem je — norec tisti, ki se bori! To je Šusteršičeva logika in — morála! Taka je njegova zvestoba, udanost in požrtvovalnost za uresničenje ideala, ki se ga je — nota bene — oklenil ves narod! — Potem pa prihaja v »Novicah« še debeleja laž, prava švindlerija. »Novice« slepomišijo namreč, da so bili **»jako merodajni krogi že nagnjeni, da se ustvari združena Slovenija,** a so ravno vsled brezumne hujskarije, ki se je začela od izvestnih ljudi, Slovence zapustili in postali poslušni za nemške želje!« — Le fenomenalna drznost si more upati na dan s takim slepomišenjem! Kje so tisti »jako merodajni krogi«, kje je bil le en sam znak, da so nagnjeni k ustvaritvi združeno Slovenije, k združenju vseh Slovencev v eno tvorbo!! Saj nočejo dovoliti štajerskim in koroškim Slovencem niti mrvice avtonomije. Ko so se nemški srditeži zbali, da bi po analogiji na Češkem tudi štajerski in koroški Slovenci mogli priti do neke mere samouprave v **okvirju dežel, so jim ravno »jako merodajni krogi« odprli pot celo do pred vladarja!!** In ti krogi da bi bili naklonjeni, da se ustvari združena Slovenija, da se torej slovenska dela Koroške in Štajerske odtržeta od njih dežel! To naj natvezajo »Novice« Šusteršičevim backom in usužnjencem, ne pa pametnim ljudem, ki imajo glavo na vratu v to, da žnjo nislijo in oči v njej, da gledajo! Kako neki naj bi bili »nagnjeni«, ko so bili vedno strupeno nasprotni?! Nu, tudi to slepomišenje z neresnico nam ovaja Šusteršič, kakršen je: junak je, ko ve, da nič ne rizkira! Lahko se mu je junačiti za združeno Slovenijo, ko ve, da se mu ne bo treba boriti zanjo, ker je cilj naroda sedaj drugi, širši!! Če pa bi trebalo res boriti se za združenje vseh Slovencev, bi hitro menile njegove »Novice«, da je norec, kdor se postavlja na stališče: vse ali nič!! Šusteršič, gotovo ne bi zahteval — vsega! Zastonj, gospoda! Vse vaše slepomišenje, vse vaše manevriranje z neresnico, z junaštvom, za katerim se skriva le osebni egoizem! Prepozno je. Narod naš je odprl oči na široko, gleda bistro, vidi svoj pravi ideal, ve ceniti svoje prvoboritelje in je spoznal — vas!

U oči Narodnog Blagdana.

Na poziv »Odbora SMS žena za siročad« odazvao se naš slavni pjesnik **Ivo Vojnović** i poslao za Narodni Blagdan ovu velebnu pjesmu u prozi:

IZ PETOG EVANGELIJA.

U vrijeme ono, kada Moloh Irud, — **Bog Rata,** vidje da nema toliko kolara, ni toliko grana, ni toliko mačeva, da sve muško i žensko roda našega utamani,
on tad posla na svijet **Neman Glada,** da zadavi sve poodraslo, sve maleno, sve sitno, sve novorođeno,
jer mu mrsko bješe pleme što šuti i pamti. —
Ah Anđeo Vječnog Života nadmudri Satanu i zagrmi glasom velikijem:

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman. Iz francoskega prevedel A. R.

— Ne razumem te, v resnici te ne razumem. Čemu se vmešavaš v to stvar?

— Ali bi ne storil prav, če bi kaznoval lopova?

— Namen je v resnici dober, toda če hočeš igrati don Quixota morale in se boriti z vsemi zlorabami, pregreški in hudobijami, boš igral zelo dolgočasno, naporno in smešno ulogo.

Istega dne opoldne je bil tudi Salluces šel k oderuhu van Grippu. Kaj se je zgodilo tamkaj, se ne da povedati natančno, vsekakor pa je bil izid ugoden, kajti naslednji dan se je pripeljal Salluces v Bulonjski gozdič s konji, ki jih je hotel kupiti, in bele rame plesalke Antonije so bile ogrnjene s krasnim kašmirskim šalom.

Po treh mesecih se je vršil dvoboj, čigar posameznosti so ostale tajne, a vršil se je med Sallucesom in soprogom neke mlade gospe. Maubert je bil priča gospodu de Sallucesu, ki je usmrtil svojega nasprotnika. Odtlej je med Sallucesom in baronom vladala neka posebna prijateljska zaupljivost in grof je postal nerazdružljiv spremljevalec Raphaelov.

Vikomt je razdrl svoje ljubavno razmerje z Azurino in je pridno posečal aristokratske salone, v katerih je iskal damo, ki bi jo mogel vzljubiti. Večkrat je že začutil, da mu srce vtripa hitreje v navzočnosti kake kraljice mode; toda baron, ki je opazoval vse njegove korake in jih vodil, ga je še vedno zadrževal.

— Ta dama, — mu je dejal Maubert, — ni dovolj lepa, ona se da prelahko osvojiti, na to prestrogo pazijo soprog in njeni bratje, ona ima v svojem angelskem telesu ledeno srce in ves trud bi bil zaman.

— Toda, ali naj bi nikdar ne ljubil? — je vpraševal potem Raphael.

— Potrpi! Človek mora znati čakati.

* * *

V gledališču Madonna so igrali neko Seribejevo delo. Gledališče je bilo polno in prazna je bila ravno ena loža, nasproti loži vojvodinje Berry.

Bili ste le še dve dejanji, ko ste končno dve osebi stopili v ono ložo: čisto mlada, komaj šestnajstletna dama, ki se je vsedla v ospredju in položila svoj šopek cvetlic na ograjo, in njen spremljevalec, ki je ostal v temnem ozadju, da ga ni bilo mogoče videti v lice.

Vse lornjete so seo brnile proti mladi dami. Raphael je dregnil s komolcem barona, poleg katerega je sedel in ki je bil videti, da se bavi s posebnimi mislimi.

— Poglejte damo, ki je pravkar vstopila.

— Dražestna je.

— Kaj ne?

— Vsekakor najlepša, kar so jih videli moje oči.

Ta pohvala iz baronovim ust je bila več vredna kot oslajeno hvalisanje vsakogar drugega.

Mlada dama, ki je bila prej majhne kot velike in izredno nežne rasti, je v resnici nalikovaja stfidi.

(Dalje.)

— Djecu! Djecu! — Spasite Vi djecu! —
In onda sa tri strane zemlje izmučene, uputiše
se do tri vojske djece izgladnjale.
Tri su vojske. — bez vojvoda, bez vogla, bez
vodića; — nijeme, suhe, odrpane, blatne.
— Kuda? — Kuda? — pitaju ih ceste krvlju
okaljane.
Ovuda! — Ovuda! — cvrče laste strjelokrile,
pratilice bljedne vojske iznemogle.
A kad dogjoše do brda, otkle se zelena ravnica
razlila cvijećem i mirisom,
one vidješe jednu veliku, lijepu, mladu ženu,
u seljačkom ruhu odjevanu, a klasjem i makovima ovjenčanu. — gdje kruh mijesi i mlijeko grijlava.
— Ne čudite se! — ne pitajte! — žubore tiho
laste, božje pratilice. Sve su majke u toj majci sada! I ne zaboravite nikad imena joj: — Hrvatska
se zove!
I tad ona velika, lijepa mlada žena obrisa pregačom suzu, nasmija se, raširi ruke brašnom
osniježene, i snažno zaviče:
— Brže, djeco! — ručak vas čeka! — Orati
nam treba.

* * *

Od onog dana, kada Majka Hrvatska nahrani
djecu Juga raspetoga spasivši tako narod budućnosti,
Sve majke zaželiše osim svoga još jedno siroče.
— da im bude blagoslovljeno!
sve djeve ogrliše prije muža jedno dijete nerogjeno.
— da im bude blagoslovljeno!
sve bake zapretaše vatru starim pričam novijeh
vremena.
— da im bude blagoslovljeno!
svi neženje posiniše po jednoga mališa u otkupljenju vjenčanoga danka.
— da im bude blagoslovljeno!
svi djedovi pozaspaše mirno se vidiku roda obnovljena.
— da im bude blagoslovljeno!
I onda svima bi oprošteno, svima sve i do vijeke
blagoslovljeno
ime Majke Hrvatske, koja izbavi od Moloha Iruda.
— Boga Rata. — mučeničku djecu otaca mučenika.

Ivo Vojnović.

Aprovizacijske stvari.

GOVEDINA.

Poleg že javljenih mesnic se bo govedina danes in jutri prodajala tudi v naslednjih: Godigna, ul. Giulia 24, Ferluga, ul. Donadoni 6.

RIBE.

Do petka, 5. t. m., opoldne so se oddale ribe na 28.925 izkaznic, veljavnih za 95.214 odmerkov. Danes ostane na vrsti odrezek I. do št. 51.000.

Prodaja kuriva.

Ogljе. 50 kg na rumene izkaznice.

Razdeljevanje dne 6. julija. — Cena 80 vin. za kg.
Sv. Vid: 1—1500 (ob. 15) ul. Lazz. vecchio 17. — **Staro mesto:** 1501—1550 (ob. 12) ul. Altana 10, 1551—1990 (ob. 12) ul. Artisti 4. — **Stara mitnica:** 1801—3000 (ob. 13) ul. Paduina 13. — **Nova mitnica:** 1501—2000 (ob. 14) ul. Amalia 13, 2001—2500 (ob. 14) ul. Acque 20, 1—300 (ob. 15) ul. Scussa 12. — **Sv. M. M. zgornja:** 1—100 (ob. 9) ul. Rigutti 31.

Premog. 20 kg na modre izkaznice.

Stara mitnica: 1201—1320 (ob. 46) ul. Risorta 17, 1'66 za 10 kg. — **Sv. M. M. zgornja:** 1—100 (ob 35) ul. Rigutti 31, 1'66 za 10 kg.

Koke. 10 kg na modre izkaznice.

Stara mitnica: 1321—1820 (ob. 46) ul. Acque 20, 2'70 za 10 kg. — **Sv. M. M. zgornja:** 101—200 (ob. 35) ul. Guardia 42, 2'70 za 10 kg.

Domače vesti.

ROJAKI! Jutri se bo vršila v prostorih »Narodnega doma« pri Sv. Ivanu proslava narodnega praznika godu naših apostolov.

Imenovanja. Prvi državni pravdnik v Gorici, Andrej Jeglič, je imenovan za predsednika okrožnega sodišča v Gorici, deželno-sodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča v Puli, Spiro Peručić, za predsednika okrožnega sodišča v Puli.

Srebrna maša msgr. Justa **Buttignonija** se bo vršila pri sv. Justu v nedeljo opoldne, ne pa ob 11, kakor je bilo javljeno pomotoma. Jubilar je sicer hotel praznovati petindvajsetletnico mašništva popolnoma preprosto, a se je brez njegove vednosti sestavil odbor, ki je poskrbel za svečanostnejšo proslavo tega dne. Pri maši bo sodeloval orkester pod vodstvom g. Fr. Debegnaca, pela pa bo ga. Gina Dejakova. Izvajalo se bo: 1. Vitadiniiev Kyrie, 2. Palestrinov mottatto »Tembrae factae sunt«, 3. Palestrinov »Sanctus (Missa actoma Christi munere), 4. Largo iz Correllijeve sonate, in 5. Luzzijeva Ave Maria.

»Trieste e l'avv. Tuma« — pod tem naslovom objavimo, naravnost naprošeni z več strani iz tukajšnjih italijanskih krogov članek, ki ga je objavil v odgovor na dr. Tumova izvajanja v »Lavoratoru« naš drž. poslanec dr. Otokar Rybař v »Edinosti« 18. junija t. l. Istočasno objavimo tudi imenitno bajko **»Gli scarabei e la gazza«.**

Na sporedu jutršnje prireditve pri Sv. Ivanu bodo: petje moškega zbora »Kola«, svetoivanskega mešanega zbora, sviranje orkestra tržaške omladine, srečolov s času primernimi dobitki. Posloval bo paviljon z jestvinami (kruha pa naj si prinese vsakdo sam). Točilo se bo dobro pivo in **prvovrstno vino** kakor se ga samo želi. Zabave bo torej dovolj. Začetek ob 4 uri popoldne. Prireditev se bo vršila **ob vsakem vremenu.** Proslavimo narodni praznik in ob enem izvrši občinstvo pomembno delo: položi svoj prispevek v znamenit narodno-kulturen namen: za novo slovensko šolo v mestu. Ker naše občinstvo dobro pojmi pomen narodne šole — saj vidi že nje sadove, — smo uverjeni, da bo jutri pri Sv. Ivanu velik sestanek rodoljubnih slovenskih mestnih in okoliških Slovencev.

Brez komentarja. Iz Sv. Lucije pri Portorose smo prejeli in priobčujemo brez vsakega komentarja: V torek dne 2. t. m. je prispel v Portorose neki gospod v lepi uniformi, ki se je predstavil kot vodja otrok ustanove cesarja Karla, katerih da pride iz Ogrske okoli 3000 v Portorose in v sredo je prišel na postajališče, kjer se je lotil železničarskih delavcev. Med drugimi — ljubeznivimi opazkami jih je vprašal, ali znajo — nemški? Ker se je odgovor glasil zanikovalno, jim je obljubil prijazno, da jih vse spravi na fronto. Zahteval je, naj mu vsakdo pove svoja leta. Na postajališču je obkladal neko žensko z raznimi primitivi, ker ni znala odgovoriti na njegova nemška vprašanja. Pred vlakom sta prispela dva gospoda, ki sta čula, kako je malim otrokom, ki so bili okolo njega, razlagal, da se morajo učiti le nemščine, ker to da je edini jezik v Avstriji; kdor ni vešč temu jeziku, ni — Avstrijec in spada na fronto. Omenjena gospoda sta, ne meneč se dalje za oblastneža, odšla v vrtno utico, kjer sta slovenski govorila med seboj. Gospoda v lepi uniformi, ki ju je čul, je slovenska govorica silno razburila. Stopil je za gospodoma v utico, češ: kdor ne govori nemški, spada na fronto! Eden gospodov mu je odgovoril, da smo še vedno v Avstriji in da nam vlada avstrijski cesar Njegovo Veličanstvo Karl I. Nato je ponovil oblastni gospod, da se vsak Avstrijec mora nemški izobraziti, ker v Avstriji da je nemški jezik — državni jezik. Eden onih dveh gospodov je menil: Mepi še ni nič znano o kakem nemškem državnem jeziku. Oblastni gospod v lepi uniformi je kar pobesnel na to. Da-si je bilo na postaji polno občinstva, je začel kričati, zahtevajoč, da se našinec legitimira. Ker mu ni hotel ustreči, rekši oblastnemu gospodu, da nima pravice zahtevati legitimacijo, je dalje bruhal svojo madjarsko jezo. Našinec mu seveda ni molčal, a oni mu je zagrozil z grozilno kretnjo, da pošlje vojake ponj in da bo moral na fronto. Tako torej se vedejo ljudje, ki dovajajo sem otroke iz Ogrske!! — Prip. ured. Tako naš dopisnik, absolutno zanesljiva oseba. Komentarja ne pišemo nikakega, ker že dejstvo samo govori dovolj glasno.

Izjava. Glasom pozneje dobljenih informacij ne odgovarja resnici vest, da bi bil intendant hrvatske opere g. Hreljanović prepovedal gospej Polakovi in gospodu Rijavcu sodelovanje na koncertu v »Narodnem domu«. Uredništvo je bilo mistificirano in obžaluje, da je dotična vest bila objavljena.

Popravljanje vodovoda. Mestni vodovodni urad sporoča, da je poprava vodovoda na Passo di Piazza dovršena. Mestni fizikat je preiskal vodo in dognal, da se more uporabljati, ne da bi jo bilo treba preje prevreti.

Prodaja gob. Občinstvo se opozarja, da samo one gobe, ki se prodajajo na vogalu ulic Chiozza—S. Zaccaria, pregledavajo organi tržnega nadzorništva, in se torej ni bati zastrupljenja po njih. Prebivalstvo se torej pozivlje, da naj ne kupuje gob, ki se ponujajo po mestu, da se ne zastrupi. Vsi prodajalci gob pa se pozivljejo, da ne prodajajo svojega blaga drugje kot na omenjenem kraju. Kršitelji te odredbe se bodo strogo kaznovali.

Promet zasebnih vojnopoštnih zavitkov je dovoljen odslej pod obstoječimi pogoji na vojno poštne urade 220, 281, 283, 286, 188, 190, 198, 318, 368, 365, 369, 379, 386, 387, 391, 403, 407, 419, 421, 424, 435, 485, 518, 551, 588, 613, 627, 628, 634, 644; ustavljen pa je na vojnopoštne urade 472, 550 in 566.

Pošiljanje blagovnih vzorcev je dovoljeno odslej pod obstoječimi pogoji na vojnopoštne urade 220, 234, 281, 283, 288, 290, 298, 318, 363, 365, 369, 379, 386, 387, 391, 403, 407, 419, 421, 424, 435, 485, 518, 551, 574, 575, 576, 577, 579, 584, 588, 613, 627, 628, 632, 634, 644; ustavljeno pa na vojnopoštni urad 472.

Rojanski »Sokol« naznanja, da se bo vršila danes ob 4½ pop. telovadba možkega naraščaja, jutri, v nedeljo, od 10 dop. naprej telovadba ženskega naraščaja. Starši, pošljite jih! Vpisovanje novih se vrši ob telovadnih urah.

Poštni promet s Finsko. Odslej se pošiljajo lahko na Finsko čez Nemčijo in Švedsko tudi navadne in priporočene kupčijske tiskovine (ponudbe blaga, ceniki itd.). Pristojbine so iste kot v svetovnem poštnem prometu.

Druga številka »Jugoslovanskega Železničarja« je izšla včeraj ter se je vnanjim podružnicam razposlala deloma v zavojih, deloma na naslove posameznih članov. Člani podružnice Trst I. in Trst II. dobe list, kot zadnjič, pri zaupnikih.

Pevsko društvo »Kolo« v Trstu. Danes zvečer ob 8 in pol pevska vaja. Pridite vsi ki ste prosti.

Pevovodja.

Književnost in umetnost.

Kr. hrv. zagrebško deželno gledališče. — Po petih dneh se je snoči prvikrat ponovila Smetanova **»Prodana nevesta«** in dosegla zopet uspeh, kakor ga morejo dosegati edino le najznamenitejša dela svetovne glasbene literature. Gledališče polno do zadnjega prostora, občinstvo od točke do točke bolj navdušeno. Burno, dolgotrajno odobravanje je žel vrli dirigent mojster Sachs po ouverturi, in tako je šlo potem dalje do konca. Ob odprtem odru so dosegli živahno priznanje duet Mařenke in Janka v prvem dejanju, Kecala in Janka v drugem ter sekstet v tretjem. Po končanih dejanjih, zlasti na koncu so priklicali izvajalce glavnih ulog neštetokrat pred zastor. Ali je pa tudi bila v resnici predstava, kakor si jo more le želeti človek, ki ljubi glasbo, in združeno je bilo vse, kar mora v posameznostih in v celoti zagotoviti najsijajnejši uspeh: orkester kakor zlit, kakor bi iz taktirke mojstra Sachsa izhajala neka magična sila, ki ga veže v najharmoničnejšo enoto, med orkestrom in odrom zopet ista zlitost, izvajalci posameznih vlog, od prvih do najmanjših, vsak v polni zavesti neobhodne sestavine celote, vsak v polni meri izpolnjujoč svojo nalogo, zbor krepak, gibčen, uglašen in izravnan, in potem vse ono ostalo, kar vodi vešča in spretna roka režiserja g. Prejca! Pravimo, da je bila ta, druga uprizoritev »Prodane neveste«, če le mogoče, še popolnešja od prve, in uspeh zato še tem bolje. Občinstvo je uživalo in uživalo. Pa saj se more tako glasbeno delo uživati tudi šele potem, ko se človek izgubi prvega presenečenja, ko že kolikortoliko pozna delo in se more globlje poglobiti v vso njegovo lepoto. Prepričani smo, da bi se pela »Prodana nevesta« vedno pred razprodanim gledališčem, pa naj bi se ponovila, ne vemo, kolikokrat.

O posameznih ulogah smo že rekli, da njihovi izvajalci zaslužijo vse priznanje, zlasti pa Mařenka ge. Polakove, potem Križajev Kecal in pa Janko, v katerem smo snoči čuli prvikrat izbornega tenorja dunajske »Ljudske opere«, Čeha g. Riharda Kublo, ki je pel Jankovo ulogo češki in tako zavel tudi Kecala, da sta v drugem dejanju sklenila vso kupčijo po češko, kar je bilo še tem bolje, ker se tako niste beseditli preveč križali. G. Kubla razpolaga z izredno krepkim, v sredini in spodnji legi skoraj baritonsko donečim in zvenečim, v višini pa nekoliko lažjim, a prijetnim, mehkejšim glasom. Odlikuje se tudi z dobro igro. Kakor čujemo, si ga misli zagrebško gledališče pridobiti zase: pridobi si v njem izborno moč.

Da ponovimo še enkrat: snočnja predstava je bila pravi užitek za občinstvo katerekoli narodnosti. Imeli smo priliko govoriti z marsikom iz-med italijanskega občinstva, in povsod je sodba samo ena: delu in izvajanju vsa čast, sijajno! Zagreb je lahko ponosen na tej resnični umetnosti. — In z odra se je čula samo slovanska beseda!

—r.

* * *

Večeras u 7½ sati prva predstava opere »Carmen«. U naslovnoj ulozi gđja Vika **Engel.** Don Joséa će pjevati g. Rikard **Kubla,** ostale glavne uloge gdje Polak, Žličar, Jezić, gg. Primožič, Pisarević, Binički i Cvijanović. Dirigira Baranović.

* * *

Sutra, u nedjelju, u 7½ sati na večer druga predstava opere »Carmen« sa gđjicom Martom **Pospišil-Ivanovom** u naslovnoj ulozi.

* * *

U ponedljeljak pod protektoratom Njezine Preuzvišenosti baronice Lucy de Fries-Skene izvadjati će se Simfonijski koncert u korist ratne siročadi grada Trsta. Dirigirati će gg. Sachs i Baranović.

DAROVI.

— V počastitev spomina pok. Dušana Cotiča daruje g. M. Milić v Zagrebu K 40'— moški podružnici CMD. Denar hrani uprava.

Zadnje vesti.

WILSON O VOJNIH CILJIH.

WASHINGTON, 5. (Reuter. — Kor.) Predsednik Wilson je včeraj govoril ob Washingtonovem grobu in je izvajal v svojem govoru, da se zavezni narodi bore za naslednje cilje, ki se morajo uresničiti, preden se more skleniti mir: Prvič uničenje vsake samovoljnosti in sile, ki more motiti svet, in če je nje uničenje sedaj nemogoče, pa vendar nje potlačitev do dejanske brezmočnosti. Drugič ureditev vseh teritorijalnih in suverenitetnih vprašanj, gospodarskih in političnih vprašanj na podlagi svobodnega sprejetja te ureditve po narodu, ki je neposredno prizadet, ne pa na podlagi materijalnega interesa ali koristi kakega drugega naroda, ki želi drugačne ureditve v svrho razširjenja svojega vpliva ali svojega gospostva. Tretjič privolitev vseh narodov, da se bodo v svojih odnošajih med seboj ravnali po istih načelih časti in spoštovanja pred običajnim pravom civilizirane družbe, tako da se bodo vse obljube in pogodbe vestno izpolnjevale, da se ne bodo kovali posebni naklepi in zarote. Četrtič ustvaritev mirovne organizacije, ki bo jamčila, da bo vsevkupna sila svobodnih narodov preprečevala kršitve prava, in ustanovila razsodišče, kateremu se bodo predlagala vsa mednarodna nasprotja. Ti veliki cilji se morejo skupno izraziti takole: Stremimo po gospodstvu pravice, naslanjajoče se na privolitev vladancev, in opirajoče se na organizirano mnenje človeštva. Uresničiti se morejo samo s soglašanjem želja mislečih narodov. Svet s svojim hrepenenjem in upanjem po pravičnosti in miru nudi za to dobro priliko. Zasleplieni mogočniki Prusije so poklicali v življenje sile, ki so jih malo poznali, sile, ki se nikdar ne morejo več pobiti na tla, ker imajo duha in končni cilj, ki sta neumrljiva ter jamčita za zmago.

V osmrtnici uvrščeni v včerajšnji številki je bilo pomotoma priobčeno ime pokojnega Josip Kočevar namesto **Hočevar** ter je izostalo ime sestre Neške.

Milka Čihák roj. Lutman
Franjo Čihák
c. in kr. stotnik
poročena
Ajdovščina, 2. julija 1918.

Češko Budjevička Restavracija (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte.) **Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.**

:: MALI OGLASI ::

se računajo po 6 stot. besedo. — Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 60 stotink.

Na prodaj so prašiči za rejo. Vicolo St. Vito št. 15. 2415

Prodam popolno opravo poročne sobe. Ulica Valdirivo št. 22, I. Puršič. 2412

Odda se krasno stanovanje; (24 sob, kopalnica, mala sobica in 2 druga prostora) v ul. Kandler št. 8, I. nad. 2411

Proda se novo kolo (bicikelj), dve pomočni omarici in ogledalo. Ulica Tiziano Vecelio št. 18, pritličje. 2414

Žabnice „Dulo“, ključe, ključavnice za kovače se dobi v veliki izberi v zalogi železnine ul. Vienna št. 17. 2413

Kupujem vreče vsake vrste. Fran Babič, ul. Molin grande št. 20. 2347

Išče se meblirana soba. Ponudbe na Ins. odd. Edinosti pod „Meblirana soba“. 2410

Kreozot (Sirup kondenziranega mleka) najboljši pripomoček proti kroničnemu kataru in bolezni dihalnih organov. Izdeluje lekarna Codermaz, Trst, Ulica Riborgo 17. 1311

Proda se hiša v ul. Monfort za K 130 000. Hiša je nova, moderna, prosta davka in rentira letno K 11.000. Stanovanja v hiši so od 5, razmerno 3 sobe, sobico in kopelj. V hiši je vpeljana voda, plin in uvedena moderna oprava. Pojasnila daje Kavčič, kavarna Universo. 2409

Veliko množino belega in črnega vina imam na prodaj pri postaji Nabrežina. Rosbak krčmar. 2405

Dva litra kisa za en liter petroleja. Imam več hektolitrov pristnega sadnega kisa. Kdor torej pošlje petrolej, dobi kis. Franc Planine, kmet na Lipni g. p. Videm (Štajersko). 3200

Vdovec čevljar, srednje starosti, išče v svrho ženitve vdovo brez otrok ali gospodično s premoženjem. — Naslov pove Ins. odd. Edinosti pod „Št. 3199“. 3199

Oglasi, osmrtnice, zahvale in vsakovrstna naznanila reklamne vsebine, naj se pošiljajo na »Inseratni oddelek Edinosti« — Ulica Sv. Frančiška Asiškega 20, pritličje.

Postrežnica za dve osebi z dobro plačo se išče. — Predstaviti se od 12—2. Naslov pove Ins. odd, Edinosti. 2400

Vinske sode kupuje Hotel Balkan, Trst, Piazza Caserma.

Kupim ali zamenjam za jestvine kavo in citrone (limone). Čarbola zgornja št. 151 II. n. Sudar. 2366

Od danes naprej v Hôtelu Balkan velika izbera vsakovrstnega vina.

Pri Kmetijski zadrugi v Račjem na Štajerskem
se dobijo po najnižjih cenah razne pletenine (jerbasi), riževe metle, železni mlini za zrnje, razni drugi stroji, žica, bodeča žica, olje za stroje, maža za vozove, cikorija, umetna gnojila in druge kmetijske potrebščine.

„Inkarnat“ ali rdeče detelje in vsa druga semena za jesen priporoča tvrdka Sever & Comp. — Ljubljana.

Izgubil sem odrezek surove svile, katera se pozna, ako bode tudi barvana, ker je edini posebni izdelek. Pošteni najditelj je naprošen prinesti proti dobri nagradi in živežu. Ulica Acquedotto 17 II. Pipan.

Ročni mlini za koruzo, pšenico, rž itd. kateri meljejo vsako zrnje na najfinejšo moko, dobavlja samo edina češka tvrdka **Jiři Finke** Praga II—1957. - Trgovcem veliki popust. -

SIGORIN uniči čudovito hitro stenice.
Vzorec, steklenica . . K 4.
Večja steklenica . . . K 16.
Brizgalnica . . . . . K 2.
Vsa naročila je nasloviti na Lekarno k „Nadi“ „Zur Hoffnung“ št. 14, Pécs Ogrsko.

ZLATO srebro in drugulje kupuje po najvišji ceni dobroznana urarna in zlatarna ALOJZIJ POVH v Trstu Piazza Barriera v. 2.

Emilia Peregato Trst Campo S. Giacomo 2 Priporoča cenjen. občinstvu svojo trgovino pisarniških in šolskih potrebščin
Prodaja razglednic in igrač vseh vrst. Prodajalo se tudi molitveniki v slov. jeziku.

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio 5
(Lastno poslopje)
Kapital in rezerve K 23,500.000.—
FILIJALKE: Dunaj Tegethoffstrasse 7—9 Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija Split, Šibenik, Zadar.
VLOGE NA KNJIŽICE
3½%
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru. - Akreditiv čeki in nakaznic na vsa tu-in inozemska tržišča.
KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete delnice, srečke, valute devize, promese itd. Daje PREDUJME na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni kredit, rembours kredit. Borzna naročila. — Inkaso.
MENJALNICA. — — — ESKOMPT MENIC
Telefoni: 1463, 1793 in 2676.
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne
Brzojavi: JADRANSKA.

Kabaret-Varietè MAXIM Trst - Via Stadion 10 - Trst Odprt od 8½ zvečer naprej Vstopnina K 2

Tvrdka G. JESS v Trstu
bo zaprla v kratkem svojo **prodajalno izgotovljenih oblek** v ulici Barriera vecchia št. 15.
Pozivlja se zato cenjeno občinstvo naj uporabi to priliko, da si preskrbi po znižani ceni blago ki je še v zalogi, posebno zimsko blago, kakor obleke za ženske in deklice, bluze, svile, satin, obleke za otroke, klubuke i. t. d. i. t. d.
- Zamenja se tudi za živila. -

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste
Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.
— UMETNI ZOBJE —

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu
(Lastna palača)
ustanovljena leta 1838.
Zavarovanja proti škodi, povzročeni po ognju streli in eksplozijah.
Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju.
Zavarovanja proti tatvini z vlomom.
Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem.
Življenjska zavarovanja v najrazličnejši kombinacijah.
Delniška glavnica in rezerve dne 31. decembra 1915 K 199,625.992·40
Stanje zavarovalne glavnice na življenje (31. 12 1915) K 546,405.849·—
Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branšah izplačano na škodah K 872,453.443·85.
Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogrske monarhije.

Advokat
dr. Juro Adlešič
vljudno naznanja, da je otvoril svojo pisarno v Ljubljani, Sodna ulica št. 6/II.
Ljubljana, dne 1. julija 1918.

Advokat dr. Fran Gabršček posluje zopet v Gorici, ul. Caserma 13